Dodatek tygodniowy
przy Gazecie Lwowskiej.

Nr. 36. Dnia 4. Września 1858.

Wacław Hieronim Sierakowski.
starowierny pasterz w XVIII. wieku.

Przez
Mauryccego hr. Dzieduszyckiego.

(Obacz Nr. 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 25, 26, 29, 30, 31, 32, 33 i 34 Dodatku tygodniowego.)

Wizerunki i malowidła Stroińskiego w prezbiteryum. Zapisy łask N. P. na wstęgach i kartach. Malowidła w zakrystyi. Kaplica P. Jezusa ukrzyżowanego. Przeistoczenie nawy i niżnej części kościoła. Kaplice: kupiecka (literatów), rzeźnicka (radziecka), dziadowska P. Jezusa miłosiernego, (kampianowska), P. Jezusa ubiczowanego. Kontrakt z Stroińskim o malowanie kościoła i kaplic. Znamienitsze szczegóły malowideł. Drugi malarz Tavellio. Pierwsze nabożeństwo przed wielkim ołtarzem. Ofiary i wota obywateli lwowskich. Nowe ołtarze i w nich obrazy. Zewnętrzne oporządzenie katedry. Nagrobki i pomniki.

„A. D. 1633. Aulicus quidam aureos centum in capsa ad peragenda Domini sui negotia servatos habens, dum sacrificio missae coram hac sacra Icone interest et attentique (?) alius adstans aureos illos strophio ligator extraxit: finita oratione advertit in via aureos sibi esse sublatos. Reddit ad Capellam lachrimabundus et Virgini Santissimae damnum sibi illatum humiliter exponit, tandem quodam impulsu, immitit manum in capsam alterius sibi adstantis et suum strophium cum centum aureis clam extrahit et Capella excedit, factum id suum Virginisque beneficium enarrans idemque sub juramento deponit.“

„Anno Domini 1664 Remigianus de Domo Ostrogiorum praesentia Regis Casimiri ad arcem Krupice Moscoviticam quam expugnabat Exercitus polonus, lethaliter duobus globis trajectus, omnique spe medicorum destitutus, facto ad hanc imaginem voto, pristinae saluti restitutus est.“

„Sunt et alia multa mirabiliter facta per Mariam, quae si enarrentur per singula, arbitror nec omnes parietes hujus basilicae capere posse ea quae scribenda sunt.“

„Celsissimus vero et Excellentms. D. Venceslaus Hieronymus de Boguslavice Sierakowski Archieppus Metropolit. Leopol. visis praemissis gratiis, imaginem Thaumaturgam et vere gratiosam, sub diae lnnae 28. mensis April. A. D. 1766 declaravit, festumque Praesentationis antea solenne, in festum gratiarum B. V. Mariae quotannis cum Octava celebrandum transtulit, ac Confraternitatem sub invocatione gratiarum Beatissimae in hac Ecclesia Metropolitana cum plurimis indulgentiis a S. Sede Aplica eidem Confraternitati impetratis erexit et instituit.“

Toż po polsku:

„R. P. 1645. Jan Sulikowski Dziekan katedralny lwowski z Tyrolu (?), zjeżdżając po szerokich równinach, od koni tam i sam unoszony, nogę i rękę złamawszy, w niebezpieczeństwie życia ślub uczynił Matce Boskiej w tym obrazie. Konie od nikogo niepowstrzymane stanęły, uśmierzyły się w szalonym zapędzie, a złamana noga i ręka nad wszelkie spodziewanie w późnym wieku do dawnego stanu wróciły i wyzdrowiał.“

„R. P. 1633. Dworzanin pewien, mający w kieszeni sto dukatów na interesa pana swego, gdy mszy św. przed tym cudownym obrazem słuchał, a ktoś mu z boku dukaty te w chustce związane wyciągnął, dopiero po nabożeństwie odchodząc dostrzegł straty owych pieniędzy. Wrócił we łzach do kaplicy i Najś. Pannie szkodę swą pokornie przedłożył, nareszcie instynktem jakimś wiedziony, wsunął rękę w kieszeń stojącego obok siebie i własną chustkę ze stoma dukatami nieznacznie wyciągnął, a wyszedłszy z kaplicy przygodę swoją i łaskę N. Panny opowiedział i przysięgą stwierdził.“

„Roku Pańskiego 1664 Remigian z domu Ostrogskich w obecności króla Kazimierza pod zamkiem moskiewskim Krupicami, który wojsko polskie oblegało, śmiertelnie dwoma kulami przeszyty i wszelkiej nadziei lekarskiej pozbawiony, uczyniwszy ślub do tego obrazu, pierwotne zdrowie odzyskał.“

„Jest i innych wiele cudów od Maryi zdziałanych, na których szczegółowe opisanie nie wystarczyłyby zapewne wszystkie ściany tej bazyliki.“

„Najprzewielebniejszy zaś i najdostojniejszy J. P. Wacław Hieronim z Bogusławic Sierakowski, Arcyb. Metrop. lwowski, przekonawszy się o powyższych łaskach, uznał 28. kwietnia 1766 obraz ten cudownym i prawdziwie łaskawym, i uroczystość Najś. Panny Gromnicznej, pierwej solennie obchodzoną, przeniósł na dzień N. P. Łaskawej, corocznie z oktawą obchodzić się mający, a oraz bractwo pod wezwaniem łask Najś. Panny, z wieloma od Stolicy apost. temuż bractwu nadanemi odpustami, w tym kościele katedralnym utworzył i zaprowadził.“

W gronie osób stojących za postacią Sierakowskiego, jedna w ubiorze kanonicznym, trzyma podobnąż kartę z napisem:

„Hic fons bonitatis Mariae aperuit, hic extremis positi salutem recipiunt, hic ad parvam Virginis Imaginem magna Deum operari, suspiria gementium exaudiri, testantur tabellae in gratiarum actionem oblatae. Vidit antiquitas, narrabunt anni sequentes, quanta hic Deus operatur per Mariam.“ (Po polsku: „Tu otwarte jest źródło dobroci Maryi, tu śmiertelną złożeni choroba, zdrowie odzyskują, tu świadczą wota z wdzięcznością zawieszone, jak wielkie rzeczy działa Bóg w tym małym obrazie, wysłuchując jęków nieszczęśliwych. Widział czas dawny, opowiedzą i następne lata dziwy, które sprawuje Bóg przez Maryą.“)

Poniżej drobnem pismem dodano odwołanie się w tem do kroniki Józefowicza: „*Th. Josefowicz Cath. et ptunc Iudex Surr. Leop. in Historia Archieppus Leop. ad Annum 1644*“, gdzie istotnie wylicza owe cuda.

Drugi na tejże ścianie, bliższy wielkiego ołtarza, wizerunek nad lożą, przedstawia klęczącego przed cudownym obrazem Bogarodzicy króla Jana Kazimierza, kiedy pośród klęsk rozlicznych składał tu w r. 1656 wiekopomny swój ślub i poleca Jej opiece skołatane swe państwo. Pod tym obrazem przy loży stoi kolosalna postać tegoż króla z koroną na głowie w zbroi, królewskim płaszczu i z berłem w ręku, które skłania na dół. U stóp jego tarcza z napisem: „*Sub tuum praesidium*“ (Pod Twoją obronę).

Trzeci obraz na przeciwległej ścianie, po lewej stronie wielkiego ołtarza, przedstawia ofiarowanie Matce Boskiej zdobytych na nieprzyjaciołach chorągwi. Pod nim stoi kolosalny rycerz, jako wyobrażenie całego stanu rycerskiego z tarczą noszącą napis: „*Regina Regni Poloniae*“ (Królowa polska).

Czwarty nareszcie obraz na tejże ścianie odpowiadający pierwszemu, przypomina wzmiankowane już od nas przy opisie kaplicy Domagalickiej cudowne wyzdrowienie Jana Sobieskiego w r. 1672, na którego pamiątkę złożył w tej kaplicy ulane ze srebra własne popiersie. Pod tym obrazem widać olbrzymią postać tego naonczas Marszałka i Hetmana W. Kor. w zbroi i z buławą w ręku, a na dole tarczę z napisem: „*Salus infirmorum*“ (Wyzdrowienie chorych).

Na długiej wstędze obok czytamy następujące słowa: *„Serenissimus Joannes Tertius Rex Poloniarum adhuc protunc Mareschallus ac Exercituum Regni supremus Dux, Leopoli commorans, Anno Dni. 1672 gravi infirmitate pressus, subito viribus destitui coepit, adeo, ut a Medicis desperaretur. Suspiravit ad Virginem in hac imagine adumbratam, et brevi sanitatem integram et incolumitatem vitae recepit, quo circa gratitudinis memor, votum exsolvendo faciem suam notabilis ponderis ex argento elaboratam in perpetuum anathema donavit.“*

Po polsku:

„Najjaśniejszy Jan Trzeci Król polski, naonczas jeszcze Marszałek i Hetman W. Kor., będąc we Lwowie R. P. 1672 ciężką zdjęty chorobą, nagle siły tracić zaczął, tak że był od lekarzów opuszczonym. Westchnął do Dziewicy w tym obrazie przedstawionej i wkrótce zupełne zdrowie i pewność życia odzyskał, zaco pomny wdzięczności, wywiązując się z uczynionego ślubu, popiersie swe niemałej wagi ze srebra wyrobione na wiekuistą pamiątkę złożył.“

Poniżej drobniejszem znów pismem dodatek: „*Ex manuscripto Capellae Domagalicianae atque Perillustris Jozefowicz Canonici Cathedralis Leopoliensis.*“ (Z rękopismu kaplicy Domagalickiej i Przew. Józefowicza kanonika kat. lwow.) [264])

Prócz prezbiteryum wymalował Stroiński także obie zakrystye i kaplicę Najśw. Sakramentu, gdzie na suficie wyobraził radość aniołów z ustanowienia tego Sakramentu. Kaplicę tę odnowiono także zupełnie, ozdobiono pięknemi sztukateryami i pokryto miedzianą kopułą, jak o tem świadczy widoczny na tejże napis: „*A. D. 1770.*“

Na przeciwko tej kaplicy powstała w latach 1769 — 1771 u południowej ściany katedry druga niemniej obszerna Pana Jezusa ukrzyżowanego, głównie za staraniem Anny z Sapiehów księżny Jabłonowskiej, wdowy po Kajetanie Jabłonowskim, Wojewodzie bracławskim, o której cnotach i rzadkiej uczoności wspomina Karpiński w swych pamiętnikach.[265]) Kaplica ta otrzymała odpowiednią tamtej miedzianą kopułę, a po zupełnem jej wewnątrz urządzeniu wzniesiono nad jej ołtarzem ten sam wielki krucyfix, co był niegdyś w kalwaryi na tęczy. Księżna Jabłonowska zapisała poźniej w 1779 do tej kaplicy 22.000 zł. pols.

Z rokiem 1770 zaczęto przeistaczać nawę i niższe części kościoła; z dwóch bocznych wchodów zrobiono małe kaplice środkowe Najś. Panny kupieckiej (literatów) i rzeźnickiej (radziecką), przemurowano kaplicę dziadowską (Pana Jezusa miłosiernego), aby odpowiadała przeciwległej P. Jezusa ubiczowanego (kampianowskiej), wyłożono ją podobnie marmurami po gzyms, i takimże ozdobiono ołtarzem, zniesiono zaś przy kampianowskiej zakrystyjkę, usunięto zbyteczne pod ścianami ołtarze, zrównano łuki sześciu nowych kaplic, ozdobiono je pięknemi sztukateryami, dano nad każdą z nich owalne zagłębienia (nisze), w których umieszczono figury, dano stopnie do nich z kąkolnickiego marmuru, przeniesiono ambonę z pod środkowego słupa na dzisiejsze jej stanowisko, chrzczelnicę zaś z marmuru kąkolnickiego ustawiono na przeciwko niej, gdzie teraz ma swe siedzenie Arcybiskup podczas kazania [266]), framugę niegdyś Najś. Sakramentu przeznaczono na przechowanie ŚŚ. Olejów, ozdobiono pilastry i słupy snycerską robotą, otworzono wielkie okno nad chórem i teraźniejszy główny wchód, który ozdobiono wewnątrz kolumnadą chór podtrzymującą, a po rozebraniu kaplic i ołtarzów w dzisiejszej kruchcie utworzono oba boczne pod wieżami wchody. Kaplica jednak Milewskich została dopiero w 1772 zburzoną, a w roku następnym przybudowano trzy przedsionki u wchodów.

Pomyślano tymczasem o wymalowaniu nawy i nowych tych części katedry, i już 10. lutego 1771 stanęła o to ugoda ze Stroińskim od Sierakowskiego w Dunajowie zatwierdzona. Podjął się wykonać tę niemałą pracę w latach 1771 i 1772 za 13.000 zł. pols. i znaczną ordynaryą w zbożu i innych wiktuałach „suto z imaginacyą jak najlepszą“, w czem ma się porozumieć z Archidyakonem Mikulskim. [267])

Malowidła te zasługują istotnie na wielką uwagę i dziwić się należy, że nikt dotąd nie zdał z nich umiejętnie sprawy i że Łobeski tak lekko je pominął w opisie tutejszych kościołów. Za dalekoby to nas zaprowadziło, gdybyśmy chcieli zastanawiać się poszczególnie nad temi, wszystkie sufity nawy, kaplic, bocznych chodników, chóru i niektóre ściany pokrywającemi freskami, które odnoszą się głównie i w związku ze wspomnianemi wyżej obrazami na suficie w prezbiteryum, do życia cnót i chwały Najś. Panny i wyobrażają podobno wszystkie mistyczne alegorye i podobieństwa z Godzinek o Niepokalanem Poczęciu i z litanii loretańskiej wyjęte, ozdobione wizerunkami Aniołów, Patryarchów, Proroków, Ojców kościoła, Świętych i t. p. Uderza wszędzie dokładność rysunku, żywość barw, trafność perspektywy, trudność na tak wysokich sufitach i załamkach żebr gotyckich. Dwa wielkie obrazy pokrywają już bliższe widza ściany nad arkadami z kościoła do kruchty po obu bokach prowadzącemi: jeden przy kaplicy P. Jezusa miłosiernego wyobraża Ofiarowanie N. Panny, drugi przy kaplicy P. Jezusa ubiczowanego (kampianowskiej) Zbawiciela między Doktorami w Świątyni.

Nie można też przemilczeć o sufitach w pięciu kaplicach (bo o kaplicy N. Sakramentu mówiliśmy wyżej). Sufit kaplicy P. Jezusa ukrzyżowanego przedstawia bardzo stosownie węża Mojżeszowego na puszczy, w kaplicy N. Panny kupieckiej widzimy jakąś świętą parę, starca i kobietę (może Symeona i Annę) w adoracyi, na suficie u P. Jezusa miłosiernego, Zbawiciela na górze płaczącego nad Jerozolimą, na suficie kaplicy kampianowskiej scenę biczowania, a u N. Panny rzeźnickiej ŚŚ. patronów miasta Lwowa (Ś. Stanisława Kostkę, Floryana i t. p.).

Kiedy tak Stroiński zajęty był katedrą, malował drugi nadworny Sierakowskiego malarz, Włoch Tavellio, wnętrze eremitarza, i nigdy podobno nie malowano we Lwowie tyle i tak wielkich rzeczy.

Na Zielone Święta 1771 odbyło się pierwszy raz nabożeństwo przed nowym wielkim ołtarzem, gdzie złotnik Maciej Miller wyrobił w niszy srebrny tron (tabernaculum) dla Matki Boskiej, a jubiler Piotr Challier w r. 1773 szczerozłotą sukienkę i dwie takież korony z dyamentami. Młodszy brat Stanisława Stroińskiego, Marcin, wymalował na zasuwę obraz Wniebowzięcia, lecz że się ten Arcybiskupowi nie podobał, musiał Tavellio zrobić drugi, który w naszych dopiero czasach zastąpiono dzisiejszym, przez Marcina Jabłońskiego wykonanym.

W następnych dopiero latach dano, prócz nowych ołtarzów w kaplicach, sześć takowych pod środkowemi słupami, a dwa mozajkowane pod poprzecznemi ścianami, mianowicie: przy kaplicy N. Sakramentu ołtarz Ś. Trójcy, a po drugiej stronie Przemienienia Pańskiego. Pod słupami nakoniec stanęły zwrócone ku środkowi nawy cztery olbrzymie posągi Ewanielistów.

Gdy zaś usunięto tyle starych ołtarzów z samego kościoła, że liczba ich z 32 zeszła na 13, wynagrodził Wacław ubytek ten po części, urządzając w kaplicy Zamojskich (gdzie pierwej był jeden tylko ołtarz i gdzie oba nadgrobki nietknięte zostały) trzy ołtarze: ŚŚ. Piotra i Pawła, Ś. Rocha i Ś. Józefa, a otwierając nową ósmą kaplicę ŚŚ. polskich z tylomaż ołtarzami, co liczbę wszystkich do 19 podniosło. Każdy z trzech w tej ostatniej kaplicy będących ołtarzów miał trzy obrazy. W głównym byli ŚŚ. Wojciech i Stanisław, w górze nad nimi ŚŚ. Wacław i Floryan, niżej ŚŚ. męczennicy Benedykt, Jan, Mateusz, Izaak i Krystyn, tudzież ŚŚ. pustelnicy Andrzej Żórawek i Benedykt. W jednym z bocznych: Ś. Jan Kanty, w górze Ś. Stanisław Kostka, Bł. Jozafat Kuncewicz, Wincenty Kadłubek, w dole Bł. Stanisław Kazimierczyk, Szymon z Lipnicy, Michał Giedrojć, Izajasz Boner i inni z XV. wieku. W drugim bocznym ołtarzu: Ś. Kazimirz królewicz ze Ś. Jadwigą, w górze Ś. Kunegunda i Salomea, w dole Bł. Jan z Dukli, Władysław z Gielniowa, ŚŚ. Jacek i Czesław.

W tej kaplicy, którą równie jak i przeciwległą Zamojskich zwano „alabastrową“, umieszczono będący niegdyś w prezbiteryum bronzowy nadgrobek Stanisława Żółkiewskiego, Woj. ruskiego, w postaci stojącej, i drugi z tegoż metalu rycerza w postaci leżącej bez podpisu. Jest-to na każdy sposób jeden z wyliczonych od nas w VI. rozdziale przy opisie dawnej katedry.

Nie będziemy zastanawiać się już dłużej nad ostatecznem wewnętrznem urządzeniem tego kościoła i sprzętów zakrystyi, przestając na uwadze, że ławki dla rajców i ławników miasta pod chórem, własnym ich kosztem sprawione zostały.

Nie zaniedbano i zewnętrzne uporządkowanie: zrównano smętarz, a wizerunek Zbawiciela w grobie umieszczono pod ścianą kaplicy radzieckiej (N. P. rzeźnickiej), gdzie był przedtem wchód do katedry od północy. Zewnętrzny kształt i ozdoby przyległej kaplicy kampianowskiej zostały, jak się zdaje, nietknięte.

(d. c. n.)

264) Który zdarzenie to w swych Rocznikach Lwowa w §. 400 pod r. 1672 opisuje.

265) Wydanie poznańskie z r. 1844 str. 26.

266) Gdy je później tam urządzono, przeniesiono Chrzczelnicę do kruchty, gdzie jest dotąd.

267) Układ ten podał w życiu jego uczony Edward baron Rastawiecki w Słowniku malarzów polskich. Warszawa 1851 T. II. str. 241. Zaszła tam jednak myłka w nazwie jednej z kaplic „Milczyckiej“, co takiej nie było, tylko jak wiemy Milewskich. Szkoda też, że gorliwy ten pisarz i znawca miał tak mało szczegółów o malowidłach tej katedry.

Obrót handlu krajowego w listopadzie 1857.

Przywóz i wywóz towarów do kraju i za granicę.

(Porządkiem nowej taryfy.)

(Obacz Num. 4, 5, 9, 10, 16, 18, 22, 23 i 24 Dodatku tygodniowego.)

Wprowadzono		do Galicyi wschodniej	na Bukowinę
	funtów		
Kakao surowe	„	98	24
„ tarte	„	10	—
Kawa surowa	„	407,79	57,87
„ palona	„	—	3
Korzenie pospolite	„	75,45	10,91
„ przednie	„	11,99	2,44
Sago	„	1,08	—
Owoce południowe przednie	„	202,32	87,42
„ „ średnie	„	113,43	19,03
„ „ pospolite	„	46,15	65,87
Herbata	„	159,60	1,87
Cukier rafinowany	„	73,18	1,05
Tytoń i tabaka dla prywatnych	„	2,30	1,12
Jarzyna świeża	„	370,97	3.41
„ przyprawna	„	49,09	329,34
Zboże, pszenica	„	1244,18	3748,57
„ żyto, hreczka, kukurudza	„	682,85	9972,26
„ jęczmień, słód i owies	„	3159,10	2166,35
Ryż	„	108,08	37,23
Mąka i mieliwo	„	73,52	117,35
Rośliny i jej cząstki	„	4,93	91
Nasiona olejne	„	192,43	165,55
Konicz i nasionka	„	10	639,29
Gorczyca, anyż, kmin	„	353,25	7,62
Różne części roślin	„	74,70	4,25
Ryby świeże	„	1,00	13,08
Śledzie, sztokfisz	„	492,91	127,60
Płoć suszona	„	429,49	310,57
Ryby rozmaite	„	16,27	64,53
Skóry surowe	„	61,79	949,37
Futra	„	23,55	27
„ bliżej nieoznaczone	„	44,70	1
Sierć i szczeć	„	175,05	8,36
Pierze	„	4.94	9,19
Pióra	„	1,89	—
Mięso surowe	„	35	—
„ przyprawne	„	28	13
Kiełbasy	„	3,35	2
Miód przasny	„	1,85	217,32
Wosk	„	2,25	4
Sery	„	35,65	2,28
Bundz mołdawski	„	—	59,41
Produkta zwierzęce	„	—	3,14
Tłuszcz, masło, smalec	„	4,86	2,59
Rybi tran	„	131,91	—
Łoje	„	2246.90	418,89
Oleje w flaszach	„	1,72	19
Oliwa	„	76,65	17,60
Oleje kokosowy i palmowy	„	5,22	—
„ bliżej nieoznaczone	„	54,98	—
„ konopny, lanny i inne	„	27,41	—
Miody pite	„	7,10	—
Piwo w beczkach	„	39.50	—
Ocet	„	90	—
Trunki gorące, rum, arak	„	146,77	7,73
Likwory, ponczowa esencya	„	14	—
Wino w flaszach	„	41,36	16,25
„ w beczkach	„	6,39	—
„ mołdawskie	„	—	6992,90
Winogrona	„	—	21,01
Ciasta	„	14	37
Musztarda i kapary	„	9,04	70
Przyprawy stołowe	„	23,84	14,76
Kamienie surowe	„	4	6,62
Kreda, braunsztein	„	60,00	—
Kamienie fabryczne	„	52	—
Lekarstwa i perfumy przednie	„	4,78	1,29
„ „ najprzedniejsze	„	33	3
Drzewo farbierskie w kłodach	„	—	16,69
„ „ w trzaskach	„	4,82	155,28
Koszenila, krap i inne	„	2	—
Żywica i dziegieć	„	954,50	—
Terpentyna i olej skalny	„	—	6,72
Olej terpentynowy	„	—	239,15
Gumy i soki drzewne	„	9,53	1
Boraks, saletra, witryol	„	223,96	156,66
Arszenik, kremurtartari	„	3,94	—
Witryol, salmiak	„	1,05	—
Ołów surowy	„	39	—
Ołów lany i przerabiany	„	84	—

Wprowadzono		do Galicyi wschodniej	na Bukowinę
	funtów		
Złoto surowe w bryłach	„	4	—
Żelazo w rudzie	„	2,90	96
Blacha żelazna polerowana	„	1,14	91
Żelazo lane	„	—	8,53
Płyty cynkowe	„	10,16	—
Miedź, mosiądz	„	1,19	5,68
Bawełna surowa	„	14,48	—
Len, konopie	„	222,61	—
Wełna surowa	„	1.729,00	1.019.37
Przędza bawełniana surowa	„	90	4,22
„ farbowana	„	3,72	22,14
„ „ kręcona	„	2,78	1,34
Przędza lniana, kręcona	„	7	—
Przędza wełniana surowa	„	33	—
„ farbowana	„	3,43	—
Wyroby bawełniane średnie	„	7,95	8
„ „ ze związku celnego	„	53	—
„ „ przednie	„	5,03	28
„ „ najprzedniejsze		1,17	—
„ „ ze związku celnego	„	4	—
Wyroby powroźnicze	„	2,93	—
Wyroby lniane, pospolite	„	14	2
„ „ średnie	„	41	—
„ „ przednie	„	15	—
„ „ ze związ. celnego	„	—	2
„ „ najprzedniejsze	„	1	—
Wyroby wełniane najpospolitsze	„	—	85
„ „ pospolite	„	3,39	16
„ „ ze związ. celnego	„	3,49	—
„ „ średnie	„	8,88	27
„ „ ze związ. celnego	„	2,52	1,76
„ „ przednie	„	6,25	20
„ „ ze związ. celnego	„	85	3
„ „ najprzedniejsze	„	3	—
Wyroby jedwabne przednie	„	88	23
„ „ ze związku celnego	„	80	4
„ „ pospolite	„	98	18
„ „ ze związku celnego	„	10	—
„ „ rozmaite w ogólności	„	87	17
Cerata	„	52	2.68
Suknie i stroje pospolite	„	1,11	44
„ „ przednie	„	28	13
„ „ najprzedniejsze	„	37	6
Wyroby introligatorskie przednie	„	15	—
Wyroby koszykarskie najpospolitsze	„	3,78	27
„ „ pospolite	„	43	4
Papier prosty	„	65	8,06
„ przedni	„	—	53
„ ze związku celnego	„	17,90	—
„ najprzedniejszy	„	9	—
ą ze związku celnego	„	2	—
Wyroby z papieru	„	3,83	4,50
„ ze związku celnego	„	2,55	24
Wyroby kusznierskie surowe	„	6,23	35
„ „ ze związku celnego	„	97	1
„ „ gotowe	„	11	95
Skóry proste	„	58,18	—
„ ze związku celnego	„	2,89	—
„ przednie	„	—	10
„ ze związku celnego	„	1,56	—
Wyroby ze skóry i z kauczuku pospolite	„	3	2
„ ze związku celnego	„	4	—
„ przednie	„	46	4,40
„ ze związku celnego	„	4,15	—
Róg wieloryby	„	1	—
Wyroby kościane	„	65	1
Wyroby drewniane najpospolitsze	„	4,23	81
„ furnir i posadzka	„	2,36	—
„ „ ze związ. celnego	„	53	—
„ przednie	„	9	18
„ ze związku celnego	„	33	—
„ najprzedniejsze	„	26	15
„ ze związku celnego	„	4,29	—
Wyroby szklanne pospolite	„	3	—
„ „ ze związku celnego	„	1,20	—
„ „ średnie	„	3	—
„ „ ze związku celnego	„	73	—
„ „ przednie	„	14	11
„ „ ze związku celnego	„	60	37

*

Wprowadzono		do Galicyi wschodniej	na Bukowinę
	funtów		
Kamienie drogie	„	1,90	—
Wyroby z kamienia pospolite . .	„	20,02	—
„ „ przednie . .	„	8	—
Wyroby gliniane najpospolitsze .	„	5,01	—
„ „ pospolite	„	—	4,43
„ „ średnie	„	3	8
„ „ przednie	„	4	—
„ „ ze związku celnego	„	25	—
„ „ najprzedniejsze . .	„	32	12
„ „ ze związku celnego	„	40	—
Wyroby ołowiane	„	1,83	—
Wyroby żelazne najpospolitsze .	„	4,41	27
„ „ pospolite	„	3,73	—
„ „ ze związku celnego	„	87	1,18
„ „ przednie	„	5,22	5
„ „ ze związku celnego	„	17	2
Wyroby z kruszcu rozmaite . . .	„	3,73	1,90
„ „ ze związku celnego	„	1,23	26
Instrumenta mechaniczne, chirurgiczne i muzykalne .	„	2,08	27
„ „ ze związku celnego	„	46	—
Maszyny żelazne	„	6,54	—
Drobny towar najprzedniejszy . .	„	45	3
„ przedni	„	1,21	36
„ ze związku celnego	„	12	6
„ pospolity	„	1,79	—
„ ze związku celnego . . .	„	14	—
Lekarstwa gotowe	„	3,81	—
Klej, karuk, czernidła	„	57,12	58

Wprowadzono		do Galicyi wschodniej	na Bukowinę
	funtów		
Preparata chemiczne	„	3,41	—
„ bliżej nie oznaczone .	„	2,95	1
Świece stearynowe	„	34	83
„ łojowe	„	4,20	—
Mydło proste	„	1,55	36
„ pachnące	„	53	3
Zapałki	„	—	4
Książki, karty, mapy, muzykalia	„	5,27	8
„ ze związku celnego . .	„	31,55	1,47
Obrazki i litografie	„	74	3
„ ze związku celnego . . .	„	14	—
Malowidła na płótnie	„	1,05	2
„ ze związku celnego . .	„	6	9
Otręby, plewa	„	2	3,36
Kości, rogi, podroby	„	51,00	—
Woły	sztuki	30	10,22
Krowy i cielęta	„	32	—
Roczniaki	„	1	—
Owce	„	47	4338
Nierogacizna	„	4	130
Konie	„	127	31
Inne zwierzęta	„	24	20021
Wozy i sanie	„	—	1
Powozy i sanie wybijane	„	2	—
Drzewo na opał	stóp kub.	9404	—
„ transport lądem	„	—	9018
„ fabryczne surowe	„	480	—
„ „ transport lądem	„	180	—

(Wywóz za granicę nastąpi.)

Chyrów. R. 1538 i 1759.

Andrzej Tarło określa powinności mieszczan względem dziedziców, i dziedziców obowiązki względem mieszczan.

(Obacz Nr. 47 i 48 Dod. tyg. z. r. 1856.)

In nomine Domini amen. Sed quia humani generis memoria est in tantum labilis, fragilis et obliuiosa, ideo necesse est vt ea, que sub tempore | fiunt et ordinantur, ratione perpetue memoriae ratificentur et roborentur scriptis publicis et testibus veridicis. Pro hinc nos **Andreas Tharło** Vexillifer | Leopolien(sis) heres de Sczekarzowicze, Liaszki, Grodowicze et oppido **Chirow** etc. Damus et concedimus famatis Consulibus Ciuitatis **Chirow** et omnibus | et singulis inhabitatoribus sub et in iurisditione praetacti loci libertatem viginti annos inclusiue a data praesencium, ita vt sint liberi et exempti ab om(n)i | contributione dationeq(ue) nobis datura. In illis annis viginti retro fluxis itaq(ue) viginti annis Famati Consules Ciuitatis **Chirow** et eoru(m) posteri legittimi | astrincti et obligati erunt nobis et n(ost)ris legittimis successoribus dare irrecusabiliter decem marcas pro exactione ciuili grossoru(m) polonicaliu(m), numeri et | monete in Regno Poloniae currenciu(m), in quamlibet marca(m) computan(do) quadraginta octo grossos, temporibus eviternis, et hoc semper super festu(m) Natiuitatis | Cristi praefata(m) exactionem, soluere tenebuntur. Sed si alique arreę infra libertatem seu vigente libertate haru(m) edificabuntur et non posessionabunt(ur), Ex tunc | Famati Consules Ciuitatis **Chirow** et eorum posteri, taxandis talibus arreis nondu(m) reedificatis, illud tantu(m) nobis et n(ost)ris posteris defalcabunt in exactione ciui|li tamdiv, quousq(ue) reedificabuntur aree tales non posessionate. Famati Consules Ciuitatis **Chirow** et eorum successores legittimi astricti et obligati erunt | nobis et nostris successoribus legittimis exactionem bellicam seu bellicas quatuor marcas numeri et monete superius descripte dare tociens quotiens Ciuitates | alioru(m) dominioru(m) dabunt, et hec bellicalia nobis et nostris posteris dabunt post exspirationem libertatis, temporibus perpetuis. Damus et concedimus Famati(s) | Consulibus et posteris eoru(m) legittimis, vt sint liberi et exempti a dispositione et ordinatione prandii seu collationis, super nos et nostros successores legittimos | in electione novoru(m) Consulu(m) temporibus eviternis. Habebunt Famati Consules Ciuitatis **Chirow** et legittimi eoru(m) posteri ius theutonicu(m) Manderburgen(se) | quo v(ideli)c(e)t iure iudicabunt omnes et singulos malefactores, v(ideli)c(e)t fures, praedones, falsarios monetaru(m), ceterosq(ue) contra pręfatu(m) ius excedentes et agen(tes) | secundu(m) iuris decretu(m) et forma(m).

W imię Pańskie amen. Ponieważ tak niestateczna, słaba i niedonośna jest pamięć ludzka: dla tego jawnemi pismy i rzetelnymi świadkami na wieczną pamiątkę utrwalać i umacniać należy wszystko, co się z czasem dzieje i postanawia. Przeto też My ***Andrzej Tarło*** *Chorąży lwowski, Dziedzic na Szczekarzowicach, Laszkach, Grodowicach, miasteczku* ***Chyrowie*** *itd. Obdarzamy Sławetnych Radźców miasta* ***Chyrowa*** *tudzież wszystkich w ogóle i w szczególności mieszkańców w juryzdykcyi wspomnionego miejsca dwudziestoletnią z dniem dzisiejszym poczynającą się wolnością, tak iż wolni i wyłączeni będą od wszelkiego poboru i daniny, jakie Nam się należą. Po upływie tych dwudziestu lat powinni i obowiązani będą Sławetni Radźcy miasta* ***Chyrowa*** *i następcy ich prawni dawać nieodmownie Nam i prawowitym następcom Naszym poborem miejskim po dziesięć grzywień groszy polskich liczby i piętna w koronie używanych, licząc na grzywnę czterdzieście ośm groszy: składać zaś mają ów pobór na Boże Narodzenie po wieczne czasy. Jeżeli zaś w ciągu wolności czyli dwudziestoletniej wolności jakie place nie zostaną zabudowane i w posiadłość zajęte, w takim razie Sławetni Radźcy miasta* ***Chyrowa*** *i następcy ich mają takie place jeszcze nie zabudowane ocenić i to tylko Nam i następcom Naszym potrącać będą z poboru miejskiego tak długo, aż takie nieposiadłe place na nowo zabudowane zostaną. Sławetni Radźcy miasta* ***Chyrowa****, także prawi następcy ich obowiązani i powinni będą Nam i prawowitym następcom Naszym poborem wojennym po cztery grzywny liczby i pieniędzy wyżej wyszczególnionych dawać tyle razy, ile razy innych państw miasta dawać będą; który to pobór dopiero po skończeniu się wolności płacić zaczną po wieczne czasy. Uwalniamy i wyjmujemy Sławetnych Radźców i prawych ich następców od sprawiania i zarządzania dla Nas i dla następców Naszych prawych śniadania czyli uczty przy wyborze nowych Radźców, a to raz na zawsze. Mieć będą Sławetni Radźcy miasta* ***Chyrowa*** *i prawi następcy ich prawo niemieckie magdeburskie, którem sądzić będą wszystkich bez wyjątku złoczyńców, mianowicie złodziei, łupieżców, fałszerzy pieniędzy i innych przeciw wspomnionemu prawu wykraczającym i działającym według orzeczenia i istoty ustawy.* (d. c. n.)

Główny Redaktor **M. Szrzeniawa Sartyni.** Z c. k. galic. Drukarni rządowej.